

סליחות חדשות לשנה החדשה

מאת זניאל הרטמן

תשרי תשע"ה

ריבונו של עולם –

אשמנו, בגדנו, גזלנו, דיברנו דופי, ... רשענו, שיחתנו, תיעבנו, תעינו, תעתענו.

מדי שנה אנו פונים אליך בתחינה ובתפילה – סלח נא לכל עוונותינו; לכל עוונותינו באשר הם – בין הגלויים לנו ובין שאינם גלויים לנו. אנו חוטאים סדרתיים – את חטאותינו ניתן למנות לפי סדר האלף-בית, לכל חטא האות שלו וסך האלף-בית כסך חיינו. חטאנו לפניך.

ריבונו של עולם –

מדי שנה אני תוהה אם תפילותינו מתקבלות. האם אתה שומע את חטאי האלף-בית וחושב ותוהה בלבבך: מדוע עברו מבי' לגי' כל כך מהר. הרי יש לפחות עוד ארבעה חטאים בבי'. למה הם מסדרים אותם כל כך? הרי חטאים אינם מסודרים. זו דרכו של החטא – הוא הורס ונוטע כאוס.

האם אתה שואל: מדוע הם מדברים על חטאיהם בגובה ניגון הסליחות, גובה של עשרת אלפים מטר? תשובה הרי מחייבת ירידה לפרטים, זחילה על קרקעית הרוע והבינוניות שאליה הגיעו.

אני תוהה אם תפילותינו מתקבלות, משום שאין לַמְצוֹת סליחה ותשובה בתפילה. הן הלא פירות של עבודה קשה. אנא ה', חטאתי, עוויתתי, פשעתי לפניך, ועשיתני כך וכך. לא א' עד תי'. א', א', א', ב', ד', ז', ז', ל'. והרי ניחמתי ובושתי במעשי ולעולם לא אחזור על אותו המעשה, החטא, הכישלון הזה. הסליחות המסודרות האלה המולבשות במעטפת של תפילה, אין בינן לבין

חטאי ולא כלום.

ריבונו של עולם –

בגלל כל המחשבות האלה, השנה איני רוצה להתפלל לסליחתך אלא לזכות בה בדרך העבודה הקשה של תשובה. אשמנו בגדנו גזלנו. אנו כלים מלאי בושה וכלימה. אנו עזי פנים, אנו קשי עורף, אנו מלאי עוון, ועלינו לפעול אחרת.

השנה חטאתי, אך חטאי הקשים היו לפני אחי ורעי – בני אדם שאיתם אני מתהלך בעולמך. כשאני נושא תפילה – אני מתפלל לסליחתך. אך אתה לימדתנו, שעל עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר. השנה, אני חולם על תשובה – ועל כן עלי לרצותם ולזכות למחילתם.

אנא ישראל – חטאנו לפניכם. חטאינו רבים הם, אך גלוי וידוע לפניכם שתפסת מרובה – לא תפסת. בכוחו של אלוהים למחוק את כל חטאינו בבת אחת כי אל רחום וחנון הוא, וגלוי וידוע שבסופו של יום תמיד יאמר "סלחתי כדברידך". אך תשובה על חטאנו לפניכם אפשר לעשות רק על ידי עבודה על כל מעשה לעצמו.

אנא ישראל – חטאנו לפניכם באימוץ הלב. הלב, שאמור להיות פתוח לכל, פתוח לרווחה, פתוח להקשיב, פתוח לכבד, פתוח להזדהות, היה פתוח כקוף של מחט. לא שמענו, לא הזדהינו, לא כבדנו, לא נתנו לכאבם של אחרים לחדור לליבנו. לא נתנו לשאיפותיהם של אחרים מקום בליבנו. אכן, חטאנו באימוץ הלב. עברנו לצפייה בתחנה אחרת, במקום לשמוע.

אנא ישראל – חטאנו לפניכם בדיבור הפה. בדיבור שדיברנו ובדיבור שלא העזנו לדבר. לא דיברנו אל כל אדם כפי שראוי לדבר אל מי שנברא בצלם אלוהים. דברנו גזענות; דברנו בחוסר נימוס; דברנו דברי הבל; דברנו בכעס ובמרמה. בנינו בתים בהבל פינו, בתים שבהם לא יוכל לשכון האחר והשונה. אך גם לא דברנו כשצריך היה לדבר – לא שמשנו כמבקרים של עצמינו ושל מדינתנו בזמנים ששיוועו לדיבור – לדבר על מי שאנו שואפים להיות; לדבר על חלומותינו וערכינו הנשגבים, לדבר על הראוי והמתבקש מעמנו.

אנא ישראל – חטאנו לפניכם בחוזק יד. היד, משרתם של הלב והמוח, עלתה על אדוניה. היד והכוח הם ברכה, אך יכולים להיות גם קללה. היד – הנשק של הגיבור, הגנה עלינו. אך שכחנו שגיבור הוא גם זה שכובש את ידו. היד אינה רק כלי מלחמה, אלא חייבת להיות גם כלי של שלום. יד המושטת לזולת ומזמינה אותו לצעוד יחד. ידינו אכן היו חזקות, אך לא מחבקות.

אנא ישראל – חטאנו לפניכם, אך חטאנו גם לאלוהינו.

אנא ה' חטאנו לפניך בחילול השם - ציווית אותנו לקדש את שמך. לימדתנו שהמצווה של אהבת ה' מקוימת כשאדם גורם לשם שמים להתאהב על ידו. ציוויתנו שהמשמעות של ההליכה בדרכיך היא גם לבדוק איך אחרים מסתכלים עלינו ומפרשים את מעשינו. חטאנו לפניך בחילול השם. שמך נקשר על ידינו לשנאת הזר, ללאומיות חסרת רסן, לזלזול במי שלא דבק באמונתנו, לחוסר כבוד וחוסר סובלנות, ליוהרה עצמית, להדרה עצמית, לאהבה עצמית ואף לשפיכות דמים.

אנא ה', אנא ישראל –

אכן חטאנו לפניכם וחטאינו רבים מאלה, אך די להיום, די לשנה זו. על אלה אני בוכה. הריני ככלי מלא בושה וכלימה. שמע קולנו ה' אלוהינו. אל תמחה ותעביר את פשעינו מנגד עיניך. השנה תן לנו כוח. טע בקרבנו לב מביין, עיניים רואות וידיים ורגליים הרצות בדרכה של תשובה.

יהי רצון מלפניך, שתהא השנה הזאת שנה של תשובה, שנה של תיקון, שנה של צמיחה, שנה של בריאות, שנה של שלום, לנו ולכל יושבי תבל.

ונאמר אמן.